

Verksamhetsberättelse och årsredovisning från SSSK/AK 2021

Svenska Shetland Sheepdogklubbens Avelskommitté har haft ett intensivt år, avels- och hälsofrågor engagerar medlemmarna och det händer mycket på området.

AK har haft digitala möten månatligen och däremellan kommunikation per e-post och telefon.

AK har skrivit artiklar till Sheltiebladet om höftledsdysplasi, gentester och BPH (beteende- och personlighetsbeskrivning hund).

AK har haft många kontakter med medlemmar och andra. En vanlig fråga är av typen ”jag vill avla på min hund, men hur gör jag?” Vanligen hänvisar AK till tillgänglig information på skk.se, SKKs litteratur om avel samt till hundens uppfödare.

AK blev ombudda av styrelsen att lämna ett yttrande över ett önskemål från ett par medlemmar som gick ut på att klubben skulle bidra finansiellt (täcka kostnader för blodprovstagning mm) till forskning vid ett universitet i Österrike om genetisk bakgrund för slipped tendon. AK avstyrkte önskemålet, då forskarna inte räknar med att åkomman beror på en enskild gen och värdet av ett genetiskt test därmed blir mindre. Överhuvudtaget ser AK bland hundägare och uppfödare en överdrivet stor tilltro till gentester som lösningen på hälsoproblem.

Från Storbritannien har rapporterats om en ny form av PRA, BBS2-PRA. Sju hundar har hittats som är homozygota för en speciell mutation som inte hittats hos någon annan hundras. En del av de affekterade har speciella fysiska särdrag som tydlig uppnäsa och påtagligt mjuk vågig päls.

Fertiliteten har alltid varit låg med en genomsnittlig kullstorlek på ca 3,2 vilket är lägre än många raser av ungefär samma eller mindre fysiska storlek. En student vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) kommer att göra ett arbete i detta under 2022.

Arbetet med planering för en hälsoenkät och en avelskonferens har startat. Enkäten ska genomföras under 2022 och avelskonferensen under 2023.

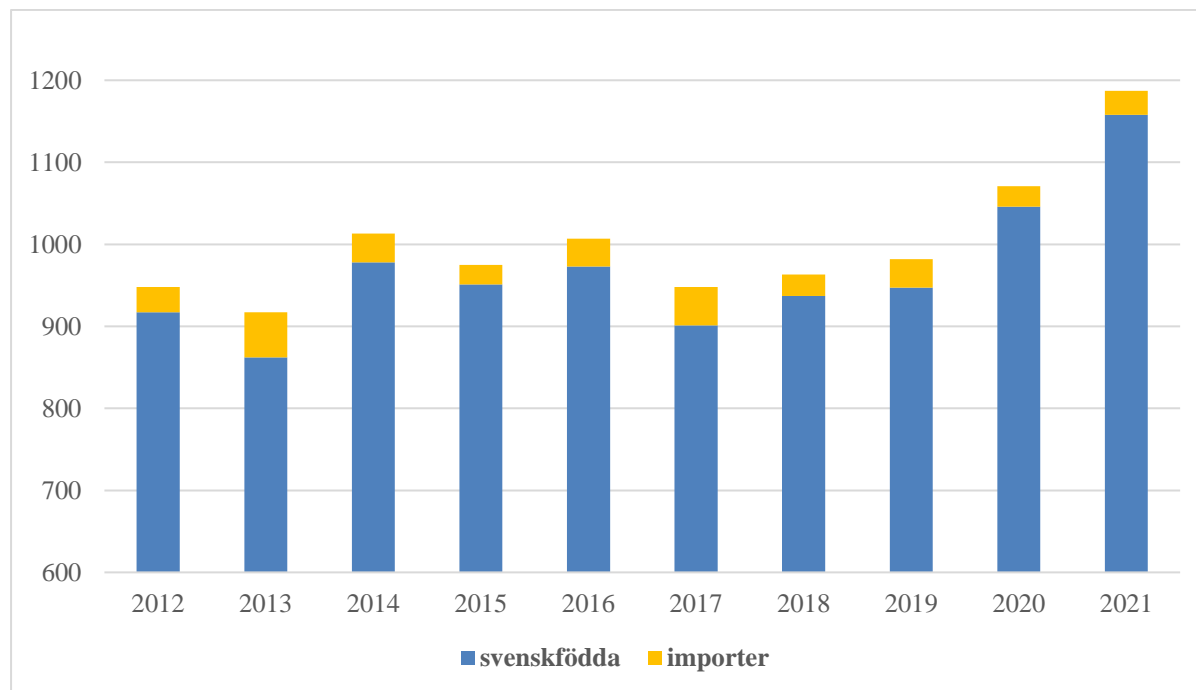
Registreringar 2021

Under 2021 har det registrerats 1187 [2020: 1071] shetland sheepdog, varav 29 import - 13 hanar och 16 tikar [2020: 10+15=25 import]

De svenskfödda valparna var 1158 [2020: 1046] till antalet och kommer från 349 [315] kullar från 182 [163] uppfödare med kennelnamn och 13 [13] utan kennelnamn. 141 [141] olika hanar och 337 [306] olika tikar har använts.

Totala antal nyregistreringar i SKK ökade med ca 9%, men sheltie ökade ännu lite till, nästan 11%, mot föregående år. Trots det ser man ingen större tillströmning av nya uppfödare än normalt. Sheltien ligger kvar på 6:e plats på listan över de populäraste raserna.

Antal registreringar 2012-2021

Kommentar: Ökningen ser större ut än den är eftersom Y-axeln börjar på 600.

Importer 2021, per land

Ursprungsland	hanar	tikar	summa
Estland		1	1
Finland		3	3
Italien	2		2
Norge	3	1	4
Polen		2	2
Ryssland	3	5	8
Spanien	1	1	2
Storbritannien	2	1	3
Tjeckien		1	1
Tyskland	1	1	2
Österrike	1		1
Summa	13	16	29

Kommentar: De vanligaste importländerna under perioden 2012-2021 är Norge (69), Tjeckien (56), Storbritannien (42), Danmark (37) och Ryssland (37)

Kullstorlek

antal valpar i kullen	antal kullar	2021		2020	
		andel, %	antal kullar	andel, %	andel, %
1 valp	38	11%	46	15%	
2 valpar	64	18%	55	17%	
3 valpar	100	29%	68	22%	
4 valpar	71	20%	78	25%	
5 valpar	53	15%	43	14%	
6 valpar	18	5%	18	6%	
7 valpar	5	1%	5	2%	
8 valpar	0	0%	2	1%	
Antal kullar	349		315		
Antal valpar	1158		1046		
Kullstorlek	3,32		3,32		

Kommentar: Under 2000-2021 har kullstorleken varierat mellan 3,06 och 3,32 med ett genomsnitt på 3,18

Inavelsgrad:

Den genomsnittliga inavelsgradsökningen för kullar registrerade 2021 var 1,6% [1,2% för 2020]. Av de 349 kullarna har 15 kullar en inavelsgradsökning mellan 6,25% och 12,49%. 6,25% motsvarar kusinparning. Tre kullar låg över 12,5% (motsvarar halvsyskonparning). SSSK:s rekommendation är att ingen enskild kull ska överstiga 6,25%

Kommentar: Under 2000-2021 har inavelsgradsökningen över 5 generationer varierat mellan 0,9% och 2,1% med ett genomsnitt på 1,3%

Ålder för avel:

94 av de 349 kullar som registrerades 2021 var efter hanar som var under 3 år vid parningstillfället. Det är 27% [33% för 2020].

Tre kullar var efter hanar som var under 15 månader vid parningstillfället (SSSK:s rekommendation, se RAS).

63 kullar var efter hanar som uppnått 8 år [56 för 2020], vilket är ca 18% både för 2020 och 2021. Fyra tikar var mellan 18 och 20 mån vid parningstillfället. Jordbruksverket och SKK anger minimum 18 mån, medan SSSK:s rekommendation är 20 mån

Kommentar: Den som vill jämföra dessa siffror med Avelsdata bör notera att där anges föräldrarnas ålder när kullen föds, inte vid parningen. I siffrorna ovan har parningsdatum beräknats till 60 dagar före födelsedatum.

Aveln på unga hanar har minskat något jämfört med föregående år. Det innebär ett mindre risktagande att avla på äldre hundar, eftersom man vet mer om deras hälsa över tid och vad de lämnat till sina avkommor

Mest använda hanar 2021

Reg.nr	Namn	född år	kullar reg 2021	valpar reg 2021	kullar totalt	valpar totalt
SE49982/2018	Lyckoshellans Fortunate Son, Ch	2018	15	38	20	50
SE54062/2014	Lythwood Trick Or Treat At Milesend, Ch	2013	12	40	30	93
SE55128/2018	Lythwood Salopian	2011	9	28	20	64
SE45873/2018	Lythwood Secret Dealer, Ch	2013	8	31	20	80
SE39083/2015	Gardenia Garden's Poseidon, AGHD II	2015	7	27	17	68
SE19158/2019	Louanda Seeing Eye To Eye, Ch	2018	7	27	11	43
SE19852/2018	Windcrest Putting On The Ritz, Ch	2018	7	22	17	52
SE10730/2017	Skymningsskallets Cassata Ice	2016	6	35	11	64
SE52334/2013	Lönnerbergas Hooked On A Feeling, Ch	2013	6	22	14	48
SE12474/2015	Shellrick's On Fire	2014	6	21	21	72
SE62244/2010	Lundecock's Noll Koll Kokosboll, Ch	2010	6	20	43	143
SE53240/2016	Lundecock's Final Salute, Ch	2016	6	19	9	28
SE30369/2010	Shelteam Moonboy Dancer, Ch	2010	6	18	34	115
SE53526/2012	Lundecock's Let It Go, Ch	2012	6	18	11	29
SE52368/2018	Lönnerbergas First Impression	2018	6	17	8	21

Färgfördelning svenskfödda shelties, registrerade 2021

Färg	hanar	tikar	summa	andel 2021	andel 2020
sobel m vita tecken	316	315	631	54%	54%
trefärgad	147	172	319	28%	28%
svart & vit	12	32	44	4%	4%
blue merle	82	80	162	14%	14%
sobel merle	2		2	0%	0%
Summa	559	599	1158		

Hälsundersökningar som registrerats av SKK under 2021

Notera att det som redovisas nedan är data per 17 januari 2022 och fler resultat för veterinärundersökningar utförda under 2021 kan komma in senare.

Ögondiagnoser	antal
Öga UA	1148
Retinopati (olika former)	4
Näthinneavlossning/blödning	0
Colobom (olika grader)	9
CRD (olika grader)	169
Distichiasis	68
Katarakt (olika former och grader)	6
Persisterande hyaloidkärl	4
PPM (olika former och grader)	29
PHTVL/PHPV, grad 2-6	1
Irishypoplasi	4
Micropapill	1
Summa	1443 [2020: 1349]
Antal ögonlysta individer:	1409 (varav 1047 valpar före 10 v ålder)

Kommentarer: Listan visar alla ögondiagnoser som ställts under 2021 och som registrerats hos SKK per 17 jan 2022. Men listan är svårtolkad av flera skäl. Dels kan en hund ha flera diagnoser, dels kan en diagnos försvinna när hunden blir äldre och andra kan tillkomma. Vissa diagnoser är allvarliga, andra av liten betydelse. För de allra flesta diagnoser är det den senaste som är intressant, medan när det gäller CEA-komplexet anser SSSK att man måste se på det hela på annat sätt och har principen att den sämsta CEA-diagnosen gäller. Läs mer om detta i RAS! RAS finns på SSSKs webbplats och där hittar du också mer info om de olika diagnoserna.

Fyra ”nya” hundar har fått en Retinopati-diagnos. Med ”nya” ska förstås att ingen av dem har fått diagnosen tidigare. De diagnoser som ställts är ”retinopati. ej ärftlig” (1 fall), ”retinopati. ärftlighet kan för närvarande ej bedömas” (2 fall), ”retinopati. genetisk betydelse okänd” (1 fall).

Distichiasis har kommenterats i denna rapport de två senaste åren med att frekvensen verkar vara högre än som angivits i RAS. Tendensen håller i sig, av de 325 vuxna hundar som ögonlysts är det 69 som fått diagnosen distichiasis vilket indikerar en förekomst på drygt 20%. Från SKK:s tjänst Avelsdata kan man få uppfattningen att frekvensen distichiasis i rasen är betydligt lägre. Skillnaden beror på att distichiasis oftast kommer först när hunden är vuxen och det måste man beakta när man beräknar frekvensen. Detta görs inte i Avelsdata. När SSSK beräknar hur vanligt distichiasis är inkluderas endast hundar som ögonlysts efter 1 års ålder.

CEA-statistik svenskfödda shelties, baserat på födelseår och sämsta resultat per hund

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
CEA ua	74%	81%	80%	84%	85%	85%	84%	87%	86%	87%
CRD	24%	18%	18%	14%	14%	13%	14%	12%	13%	13%
Colobom	2%	1%	2%	1%	1%	1%	1%	1%	0%	1%
Näthinneavlossn.	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Blödning	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Antal ögonlysta	884	893	903	941	955	871	919	881	1015	1013
Antal födda	900	918	922	967	974	900	942	913	1078	1086

Kommentar: alla valpar födda 2021 hade inte hunnit registreras eller ögonlystas när denna sammanställning gjordes.

HD (Höftledsdysplasi)

Under 2021 har HD-resultaten för 292 shelties registrerats i SKKs databas, vilket är 66 fler än året innan. (Här ingår enstaka norska hundar.)

HD grad A	103
HD grad B	113
HD grad C	61
HD grad D	8
HD grad E	7
Summa	292

Baserat på de svenskfödda hundarnas födelseår ser HD-statistiken ut så här 2011-2020

Diagnos/födelseår	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
HD grad A	52%	44%	50%	34%	36%	37%	36%	44%	44%	35%
HD grad B	28%	37%	31%	31%	33%	38%	34%	31%	31%	44%
HD grad C	12%	14%	16%	27%	24%	22%	26%	20%	19%	18%
HD grad D	5%	1%	1%	5%	4%	1%	3%	2%	4%	2%
HD grad E	2%	4%	2%	4%	3%	2%	2%	4%	2%	1%
Totalt antal undersökta	82	81	115	128	152	143	187	216	171	167
Snittålder för undersökning (månader)	22	25	25	29	23	21	19	18	17	13
Antal födda	853	900	918	922	967	974	900	942	913	1078

Kommentar: Förutom att allt fler shelties HD-röntgas kan man notera att hundarna blir allt yngre när de röntgas.

ED (armbågsdysplasi)

Under 2021 har ED-resultaten för 263 shelties registrerats i SKKs databas, vilket är 72 fler än året innan. (Här ingår enstaka norska hundar.)

ED ua (0)	240
ED grad 1	16
ED grad 2	5
ED grad 3	2
Summa	263

Baserat på de svenskfödda hundarnas födelseår ser ED-statistiken ut så här 2011-2020

Diagnos/födelseår	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
ED ua (0)	94%	87%	90%	95%	95%	92%	96%	93%	94%	94%
ED grad 1	4%	8%	8%	5%	5%	4%	4%	5%	3%	5%
ED grad 2	2%	5%	1%			3%		1%	2%	
ED grad 3			1%				1%	1%	1%	1%
ED klinisk										
Totalt antal undersökta	53	61	92	96	119	119	158	197	156	159
Snittålder för undersökning (månader)	19	24	22	27	21	20	18	17	16	14
Antal födda	853	900	918	922	967	974	900	942	913	1078

Kommentar: Samma iakttagelser som för HD, fler shelties ED-röntgas och vid allt lägre ålder. "ED klinisk" - SKK införde i nov 2021 möjlighet till frivillig registrering av kliniska ED-fall för att fånga upp drabbade hundar som inte hunnit komma till officiell röntgen

Patellaluxation

25 resultat från undersökning av patella har registrerats under 2021, samtliga var utan anmärkning. [2020: 18]

Kommentar: 120 svenskfödda shelties (födda 2000 eller senare) har undersökts. Av dessa var 115 utan anmärkning, 5 har fått diagnosen "patella, medialt grad 1".

Övrigt

BPH och MH

	2021	2020
antal starter per år		
Beteende- och personlighetsbeskrivning hund (BPH)	53	56
Mentalbeskrivning Hund (MH)	5	4

Tack!

SSSKs Avelskommitté som under 2021 bestått av Anna Uthorn (sammankallande), Terese Holmqvist, Natalja Skalin och Birgitta Åhman. Vi vill tacka för det förtroende som visats oss och för det stora engagemanget bland medlemmarna i avelsfrågor.

SSSK/AK nås på mailadressen avel@sssk.org